

TOBOGAN, PODCAST KLUBA MLADIH MSU

ANA ŠKEGRO □ Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb

1 Projekt je sufinanciran programom Europske unije *Kreativna Europa*, a trajao je od 2015. do 2017. godine. U projektu je sudjelovalo pet europskih muzeja moderne i suvremene umjetnosti: Universal-museum Joanneum/Kunsthhaus Graz (Austrija) kao voditelj projekta, te KUMU Art Museum Tallinn (Estonija), Muzej suvremene umjetnosti Zagreb (Hrvatska), MUSEION Bozen/Bolzano (Italija) i Muzeum Sztuki Łódź (Poljska) kao partneri.

2 <https://www.youtube.com/channel/UCQ7niGTFtBL9yMPkqjwhvRQ/videos> (Posljednji puta posjećeno 1. rujna 2021.)

3 Iz drugog kuta – MSU hitovi - izbor Kluba mladih MSU-a. Urednice: Sara Marković, Dunja Martić Štefan, Ana Škegro. Zagreb, MSU, 2020.

4 Projekt *Art Works! European Culture of Resistance and Liberation* ostvaren je uz potporu programa Erasmus+ Europske unije. Projekt su organizirali Fundacija wannseeFORUM Berlin i udruga HASENHERZ s partnerima Muzejom suvremene umjetnosti Zagreb, Muzejom moderne i suvremene umjetnosti Museion Bolzano i Centrom za suvremenu povijest Melk Memorial. Više na: <https://culture-of-resistance.eu/>.

UVOD. Klub mladih MSU (KMMSU) osnovan je u travnju 2016. godine u sklopu međunarodnog projekta *Translocal: Muzej kao kutija za alat* (*Translocal: Museum as Toolbox*)¹ čiji je primarni cilj bio osmisliti nove načine komunikacije muzeja moderne i suvremene umjetnosti s mladima u dobi od 15 do 25 godina. Okuplja mlade osobe koje povezuje znatiželja i interes za umjetnost, a kroz sudjelovanje u Klubu imaju priliku upoznati praktičnu stranu muzejskog posla, kreativno promišljati i izražavati se, te otkrivati brojne autore i autorice ili umjetničke pravce ključne za suvremenu umjetnost. Kroz istraživanja i fokus grupe provedene s mladima nastoje se osmisliti muzejski programi i aktivnosti, od kojih su neki i osmišljeni u suradnji i komunikaciji s članovima Kluba, nastojeći stvoriti muzej koji će mladima biti zanimljiva i uzbudljiva destinacija. U pandemijsko doba promijenio se način rada s mladima koji je prešao iz fizičkog u virtualni svijet. Kako bi se omogućio rad uživo, bilo je potrebno provesti projekt na kojem se može raditi u manjim grupama, a rad na pojedinim epizodama audio podcasta mladima se činio kao uzbudljiv novi projekt kroz koji mogu puno naučiti i dobro se zabaviti.

Dosadašnji projekti Kluba mladih MSU

Tijekom projekta *Translocal* Klub je sudjelovao u brojnim aktivnostima, od umjetničke rezidencije nevladine organizacije Lasnaidee uz čiju su pomoć i suradnju osmislili privremene intervencije na južnom platou MSU-a, do selekcije radova za postav izložbe i pisanja teksta za deplijan, kao i provedbe popratnih programa izložbe. U sklopu *Izložbe u tijeku* postavljene 2017. godine u MSU galeriji članovi Kluba su osmislili i proveli razgovore s umjetnicima Alemom Korkutom i Borkom Vukosavom, vodstva kroz izložbu te moderirani okrugli stol *Tko o čemu? Mladi o umjetnosti!* s brojnim stručnim govornicima i sudionicima. Sudjelovali su i u kreativnoj radionici *Knjiga kao umjetnost – izrada vlastite umjetničke knjige*, te u moderiranom razgovoru s Oaza kolektivom pod nazivom *Forum za budući muzej*.

Po završetku projekta *Translocal* članovi Kluba počeli su istraživati umjetničke radove unutar bivšeg stalnog postava MSU-a *Zbirke u pokretu*. U sklopu projekta *Iz drugog kuta* članovi KMMSU-a izabirali su i istraživali poje-

dine umjetničke radove iz fundusa MSU-a te su osmislili i napisali scenarije prema kojima su snimljeni kratki video uradci o šesnaest odabranih radova. Novonastali kratki filmovi, u kojima su članovi Kluba i glumili, objavljivali su se na društvenim mrežama i *YouTube* kanalu KMMSU-a² i Muzeja, s ciljem približavanja suvremene umjetnosti mlađim generacijama, ali i svim drugim korisnicima društvenih mreža. Po završetku snimanja videa, članovi su napisali kratke tekstove subjektivnih dojmova o deset radova koji su objavljeni u knjižici *Iz drugog kuta : MSU hitovi - izbor Kluba mladih MSU-a*.³

Tijekom 2020. KMMSU se uključio u međunarodni interdisciplinarni projekt *Umjetnost djeluje! Kultura otpora i oslobođenja u Europi (Art Works! European Culture of Resistance and Liberation)*⁴ koji je povezivao područja umjetničkog istraživanja, političkog i kulturnog obrazovanja mladih te kulture sjećanja. Projekt je okupio skupine mladih ljudi koji su u suradnji s europskim umjetnicima i muzejskim stručnjacima istraživali pokret otpora i oslobođenja od fašizma tijekom Drugog svjetskog rata. Umjetnici Anderwald + Grond (Austrija), OKO (Hrvatska), Katja Pratschke (Njemačka) i Alessandra Ferrini (Velika Britanija / Italija) s mladima su osmislili i realizirali umjetničke radove na temu antifašističkog otpora i njegovog naslijeđa danas, koji su 9. svibnja 2020. povodom obilježavanja 75. obljetnice završetka Drugog svjetskog rata na području Europe bili predstavljeni u prijenosu uživo na mrežnim stranicama i društvenim mrežama institucija uključenih u projekt, a potom i na izložbama u Italiji, Hrvatskoj te Austriji.

Podcast „Tobogan”, od ideje do realizacije

Tijekom pandemije koronavirusom metodologija i dinamika rada s Klubom mladih MSU nužno se izmijenila. Redovni tjedni sastanci održavali su se mrežno putem *Zoom* platforme, što je otežavalo direktnu komunikaciju i razmjenu ideja s članovima koja je uvijek služila kao temelj i baza za osmišljavanje budućih aktivnosti i programa koje će Klub provoditi ili u kojima će sudjelovati. Komunikacija i interakcija sa širom publikom je također ograničena, što zbog smanjenog broja posjetitelja koji mogu istovremeno prisustvovati određenim programima, što zbog prebacivanja brojnih programa u virtualan

svijet. Preispitujući vlastite mogućnosti u datom trenutku, počeli smo detaljnije istraživati formu audio podcasta kao sve popularnijeg načina komunikacije s publikom, naročito osobama u dobi od 15 do 35 godina.

Kako bismo odredili format i karakteristike podcasta, od imena nadalje, komunicirali smo s članovima Kluba, te proveli istraživanje među fokus grupom u dobi od 15 do 25 godina. Istražili smo tehniku i softvere potrebne za snimanje i obradu zvuka, te krenuli u produkciju. Posvetili smo dosta pažnje kvaliteti zvuka, što prilikom snimanja koristeći vrhunske AKM mikrofone i TASCAM miksetu iz AV studija MSU-a, što prilikom obrade zvuka radeći u besplatnim verzijama različitih „zastarjelih”, ali dovoljno kvalitetnih softvera za tonsku obradu i montažu. Preostalo je definirati koncept i teme koje će članovi Kluba istraživati, pripremati, izlagati i o kojima će razgovarati s gostima u različitim emisijama podcasta kojeg smo nazvali Tobogan.⁵ Odlučili smo snimati emisije o izložbama i programima u MSU, uz obavezne intervjue s nekim od glavnih aktera istih programa.

Do sada je objavljeno osam emisija:

□ Tobogan #01 – Od imaginacije do animacije

Prva emisija podcasta „Tobogan” Kluba mladih MSU koji se bavi aktualnim izložbama i događanjima u Muzeju suvremene umjetnosti Zagreb, kao i drugim temama iz kulture i umjetnosti objavljena je u siječnju 2021. U prvoj emisiji tema je izložba *Od imaginacije do animacije: šest desetljeća Zagreb filma*. Gošća je Jadranka Brečak Rogić, koja je 80-ih godina radila kao kopistica i koloristica u Zagreb filmu te je sudjelovala u stvaranju brojnih poznatih i omiljenih animiranih filmova iz tog doba poput *Malih letećih medvjedića*.

□ Tobogan #02 – Misaone mreže – Duje Jurić

Tema druge emisije je izložba *Mreža oprostorene slike* umjetnika Duje Jurića. Gošća intervjua je Martina Muni-vrana, kustosica MSU-a, koja je uz Antuna Maračića bila jedna od kustosica navedene izložbe. Martina je pričala kako je bilo raditi s umjetnikom, kao i nešto više o poziciji kustosa i umjetnika u današnjem društvu.

⁵ Podcast Tobogan, <https://www.mixcloud.com/kmmsu/>. Urednica podcasta: Ana Škegro, audio producent podcasta: Ivan Kolar. Produkcija: MSU Zagreb, 2021.

□ **Tobogan #03 – Deveta umjetnosti – strip**

U trećoj emisiji tema je izložba *Nastavit će se... Strip i vizualna kultura u Hrvatskoj*. Kroz izložbu vode kustosice Jasna Jakšić i Ivana Kancir, a gošća intervjua je Ljubica Heidler, karikaturistica, stripašica i animatorica.

□ **Tobogan #04 – Umjetnost u doba korone**

U četvrtoj emisiji podcasta „Tobogan” tema je umjetnost i kultura u vremenu pandemije koronavirusa. Diskutira se o prednostima i nedostacima online umjetničkih i kulturnih sadržaja, iznosi niz zanimljivih informacija i statistika te ugošćuje tri intervjua s organizatorima projekata koji su se istaknuli svojim uspjehom u posljednjih godinu dana. Gošće intervjua su redom pojavljivanja: Ana Škegro (MSU), Franka Štrkalj i Matea Antunović (Radio Student), Laura Tandarić i Danijel Badanjak (Močvara).

□ **Tobogan #05 – Baciti istinu u lice**

U petoj emisiji tema je izložba umjetnika Ratka Petrića *Baciti istinu u lice!* koja obuhvaća preko 300 radova ovog provokativnog, ponekad kontroverznog, no, još uvijek vrlo aktualnog autora. Kroz izložbu vodi kustosica izložbe Nataša Ivančević, kao i umjetnica Jadranka Fatur, autorova supruga, a dijelovi tih vodstava mogu se čuti u podcastu. U kratkom izvještaju s terena mogu se čuti izjave prolaznika o svima poznatoj Aleji skulptura na Savskom nasipu, čiji je idejni autor bio upravo Petrić.

□ **Tobogan #06 – Ljeto u MSU**

Tema šeste emisije je multimedijски program „Ljeto u MSU” koji se od 2014. održava u Muzeju suvremene umjetnosti. U sklopu programa održani su brojni koncerti, izložbe, filmovi, te umjetničke akcije i performansi, a u izrazito zanimljivim i ugodnim intervjuiima sudjelovali su gosti, redom pojavljivanja: Srđan (Samuel) Sacher, Matej Meštrović te Antun Aleksa i Hrvoje Klemenčić iz Porto Morta.

□ **Tobogan #07 – IK:100 – Ivan Kožarić**

U sedmoj emisiji podcasta „Tobogan” tema je retrospektivna izložba Ivana Kožarića *Jedna od mogućih 100* koja je otvorena u MSU Zagreb povodom 100te obljetnice rođenja ovog velikog umjetnika. Gošće intervjua su Radmila Iva Janković i Vladimir Čajkovac, autori koncepcije i postava izložbe, koji su pričali kako je do izložbe došlo, što je uopće posao kustosa u današnjem muzeju, kao i nekoliko anegdota iz života i rada Ivana Kožarića.

□ **Tobogan #08 – street art**

U osmoj emisiji tema je *street art* odnosno ulična umjetnost, povodom oslikavanja murala Muzej za svakoga umjetnice Agate Lučić na istočnom pročelju MSU-a.

Gošće intervjua su Agata, kao i Marina Mesar (OKO) koja je oslikala mural na zapadnom pročelju Muzeja još 2015. godine. Kroz emisiju se publiku upoznaje s razlikom između graffittija i street arta, te mogu čuti kakva su iskustva naših gošći, ali i voditeljica s tim izrazito popularnim oblikom subkulture.

Metodologija rada i ishodi

Nakon finaliziranja koncepta podcasta, dvije članice Kluba, Luciana Medić i Julia Simeonov osmislile su i izradile novi vizualni identitet Kluba, kao i podcasta, koji je uključivao nove logotipove, pozadine i izgled objava na društvenim mrežama, dizajn svake pojedine emisije, te produkciju gifova i videa. Bazirale su dizajn na fontu koji se koristi u službenom logotipu MSU-a (Helvetica Bold), te vedrim i mladenačkim bojama u kombinacijama jakih kontrasta.

Na sastancima s drugim članovima Kluba *brainstormale* su se ideje koje su pomogle u oblikovanju finalnog izgleda novog vizualnog identiteta KMMSU-a. Takvi sastanci, s velikim brojem članova, održavali su se online radi epidemioloških mjera na snazi u trenutku rada na podcastu. Iz istih razloga Klub se podijelio u manje grupe od 4 ili 5 članova koji su mogli istovremeno boraviti u velikom prostoru AV studija MSU-a. Unutar tih grupa radila se i manja podjela – na one koji istražuju temu, pripremaju i vode emisiju i one koji emisiju snimaju, te tonski obrađuju i montiraju. Svaka grupa je radila na dvije emisije, što im je omogućilo rotaciju kroz različite uloge potrebne u izradi jednog podcasta i savladavanje šireg spektra vještina i znanja. U njihovoj edukaciji i mentoriranju sudjelovali su djelatnici MSU-a i vanjski suradnik Ivan Kolar, audio producent koji je podučavao i nadgledao rad članova Kluba prilikom snimanja, tonske obrade i montaže materijala. Također, unutar Kluba su se članovi izmjenjivali u ulozu PR-a, odnosno timova zaduženih za PR objave tijekom tekućeg mjeseca. Novi vizualni identitet Kluba korišten je na svim društvenim mrežama i u PR obavijestima vezanima uz aktivnosti KMMSU-a.

Rezultati umjesto zaključka

Analizom rezultata objava na različitim društvenim mrežama, kao i analizom press clippinga, ustanovili smo kako je povećana vidljivost KMMSU-a i angažman publike na samim objavama tijekom 2021., kada je glavna aktivnost Kluba bila podcast „Tobogan”. Tome naravno doprinosi i kvalitetan sadržaj, kombinacija jednog i drugog je optimalno rješenje u dosizanju publike. Emisije su do sada preslušane preko 850 puta, a najslušanija emisija trenutno je prva, ona o izložbi Zagreb filma. Na planiranje daljnjeg rada na podcastu utjecat će razvoj društvene situacije s obzirom na pandemiju koronavirusa, odnosno koji tip sadržaja će publika konzumirati obzirom na mjere, uvjete i mogućnosti u kojima će živjeti u nadolazećim vremenima. No, iako je još upitno u kojem ritmu, obliku i sastavu će se nastaviti rad na podca-

